

Predmet C-501/19**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98. stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

28. lipnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumunjska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

22. veljače 2019.

Tužitelj:

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor

Tuženik:

Pro Management Insolv IPURL, kao stečajni upravitelj Asociația Culturală „Suflet de Român”

Predmet glavnog postupka

Žalbe protiv odluke Curtea de Apel București (Žalbeni sud u Bukureštu) kojima je tuženiku Asociația Culturală „Suflet de Român” (Kulturna udruga „Suflet de Român”; u daljnjem tekstu: tuženik) naloženo plaćanje tužitelju UCMR-ADA Asociația pentru Drepturi de Autor (Udruga za autorska prava; u daljnjem tekstu: tužitelj) novčanog iznosa na ime nepodmirene naknade za javno izvođenje glazbenih djela.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Na temelju članka 267. UFEU-a traži se tumačenje članka 24. stavka 1., članka 25. točke (a) i članka 28. Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost.

Prethodna pitanja

1. Izvršavaju li nositelji prava na glazbena djela isporuku usluga u smislu članka 24. stavka 1. i članka 25. točke (a) Direktive Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (Direktiva o PDV-u), organizatorima događanja, od kojih organizacije za kolektivno ostvarivanje prava primaju, na temelju odobrenja – neisključive licencije – u svoje ime, a za račun tih nositelja, naknade za javno izvođenje glazbenih djela?
2. U slučaju pozitivnog odgovora na prvo pitanje, djeluju li organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, kada od organizatora događanja primaju naknade za pravo na javno izvođenje glazbenih djela, kao porezni obveznici u smislu članka 28. Direktive o PDV-u i jesu li organizatorima događanja obvezne izdati račun koji uključuje PDV, te moraju li ti organizatori, kada se autorima i drugim nositeljima autorskih prava na glazbena djela dodjeljuju naknade, organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava također izdati račun koji uključuje PDV?

Upućivanje na odredbe prava Unije i sudsku praksu Suda

Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, članci 2., 24., 25. i 28.

Presuda od 18. siječnja 2017., SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, i presuda od 14. srpnja 2011., Henfling i drugi, C-464/10, EU:C:2011:489

Navedene odredbe nacionalnog prava

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (Zakon br. 571/2003 kojim se donosi Porezni zakonik) u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Zakon br. 8/1996 o autorskom pravu i srodnim pravima)

Kratak prikaz činjeničnog stanja i glavnog postupka

- 1 Tužitelj je organizacija za kolektivno ostvarivanje imovinskih prava autora glazbenih djela koja pripadaju izdavačima pravnim osobama i ovlaštenim fizičkim osobama. Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (Rumunjski ured za autorska prava) je imenovao tužitelja jedinim subjektima koji prikupljaju imovinska prava autora za javno izvođenje glazbenih djela na koncertima, događanjima i umjetničkim manifestacijama.

- 2 Tuženik je pravna osoba koja obavlja djelatnosti na području organizacije događanja, u okviru kojih se javno izvode glazbena djela.
- 3 Dana 16. studenoga 2012. tuženik je organizirao koncert za koji je od tužitelja dobio odobrenje – neisključivu licenciju za korištenje glazbenih djela, na temelju koje je imao obvezu tužitelju platiti naknade u iznosu koji je izračunat u skladu s odobrenjem.
- 4 Budući da je tuženik platio samo jedan dio navedenih naknada, tužitelj se obratio sudu. Zahtjeve tužitelja su smatrali zakonitima kako sud koji je odlučivao u meritumu, tako i žalbeni sud. Međutim, za razliku od prvostupanjskog suda, žalbeni sud je utvrdio da transakcija naplate naknada od tužitelja nije oporeziva transakcija u smislu PDV-a te da dugovane naknade za javno izvođenje glazbenih djela ne podliježu plaćanju PDV-a. Posljedično, on je smanjio iznos dosuđen za plaćanje tuženiku u prvom stupnju oduzimanjem iznosa PDV-a.
- 5 Protiv odluke žalbenog suda su kako tužitelj, tako i tuženik podnijeli žalbu pred sudom koji je uputio zahtjev.

Glavni argumenti stranaka u glavnom postupku

- 6 **Tužitelj** osporava ukidanje od strane žalbenog suda tuženikove obveze plaćanja PDV-a. Prema tužitelju, odobrenje – neisključiva licencija propisana u skladu s pravom na odobrenje javnog izvođenja djela i tijekom provođenja istoga, omogućila je tuženiku isključivu uporabu imovinskih prava autora u granicama danog odobrenja. Međutim, prema zakonu, spomenuto odobrenje je dano u zamjenu za naknadu, što uključuje primjenu PDV-a jer naknade koje naplaćuju organizacije za kolektivno ostvarivanje prava predstavljaju oporezive transakcije u smislu PDV-a.
- 7 Tužitelj je nadalje tvrdio da je pobijana presuda povrijedila načelo porezne neutralnosti jer, u slučaju da naplata naknada od strane tuženika, kao korisnika, ne čini oporezivu transakciju za potrebe PDV-a, taj će porez ići na teret tužitelja, iako nije krajnji potrošač, odnosno na teret autora korištenog djela. Nositelji imovinskih prava autora na glazbena djela su stoga obveznici PDV-a, što je razlog zbog kojeg tužitelju naplaćuju naknade uz dodatak odgovarajućeg PDV-a.
- 8 Tužitelj je istaknuo različito tumačenje Direktive 2006/112 koje daju sudovi, kao i stajalište Ministerul Finanțelor Publice (Ministarstvo za javne financije) koji je tužitelju priopćio da odobrenje za korištenje glazbenih djela putem javnog izvođenja koje su izdali organizatori događanja u zamjenu za naknadu ne predstavlja isporuku usluga u smislu PDV-a.
- 9 **Tuženik** je uglavnom isticao prigovore vezane za iznos naknade, plaćanje koje mu je naloženo kao posljedica pogrešne kvalifikacije vrste organiziranog događanja.

Kratki pregled obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 10 **Prvo pitanje** odnosi se na kvalifikaciju transakcija kojima nositelji prava na glazbena djela odobravaju organizatorima događanja korištenje tih djela, kao isporuke usluga koja se obavlja uz naknadu u smislu Direktive 2006/112.
- 11 Sud koji je uputio zahtjev ističe problem primjene *mutatis mutandis* u predmetnom slučaju pravnog stajališta koje je slijedio Sud je presudi od 18. siječnja 2017., SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, u tumačenju istih odredbi Direktive 2006/112, iako ta presuda nema izravan utjecaj na ovaj predmet, jer se navedena presuda poziva na drukčija imovinska prava i na različite kategorije nositelja. Dakle, suprotno od nositelja prava na reproduciranje u slučaju privatnih snimki, autor glazbenog djela ne samo da ima pravo na pravičnu naknadu, nego i imovinsko pravo odobrenja ili zabrane javnog izvođenja, izravno ili neizravno, djela, s obzirom na to da to pravo može biti objekt prijenosa.
- 12 Međutim, navodi se da se u presudi od 18. siječnja 2017., SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, Sud oslonio na dva glavna argumenta kako bi utvrdio da se, u tom predmetu, nije radilo o transakciji uz naknadu koja karakterizira „isporuku usluga”.
- 13 Nije postojao, kao prvo, pravni odnos tijekom kojega se razmjenjuju uzajamne činidbe između, s jedne strane, nositelja prava na reproduciranje ili, ovisno o slučaju, organizacije za kolektivno ostvarivanje takvih prava i, s druge strane, proizvođača i uvoznika praznih medija i uređaja za snimanje i reproduciranje. Obveza plaćanja naknada bila je propisana tim proizvođačima i uvoznicima nacionalnim zakonom koji je određivao i njihov iznos.
- 14 Drugo, pravična naknada dugovana nositeljima nije činila izravnu protuvrijednost neke činidbe jer je bila povezana sa štetom koja tim nositeljima prava nastaje zbog reproduciranja njihovih zaštićenih djela, do kojeg je došlo bez njihova ovlaštenja.
- 15 Prema sudu koji je uputio zahtjev, nije isključena primjenjivost i na predmetni slučaj barem prvog argumenta, uzevši u obzir pravne odnose između nositelja imovinskih prava na glazbena djela i organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, kao i između potonje i korisnika glazbenih djela.
- 16 Sud koji je uputio zahtjev navodi da, prema rumunjskom pravu, nositelji autorskih prava ne mogu ustupiti zakonom priznata imovinska prava organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava, dok je kolektivno ostvarivanje prava obvezno za ostvarivanje prava na javno izvođenje glazbenih djela. Stoga, organizacije za kolektivno ostvarivanje prava predstavljaju i nositelje prava koji im nisu povjerali nalog.
- 17 Nadalje, sud koji je uputio zahtjev ističe da:

- kako obveza davanja odobrenja – neisključive licencije, tako i plaćanje naknade dugovane nositeljima prava temelje se na nacionalnom pravu, koje određuje i kriterije za kvantifikaciju naknade;
  - u slučaju obveznog kolektivnog ostvarivanja prava, kao u predmetnom slučaju, organizacija za kolektivno ostvarivanje prava djeluje u skladu sa zakonom, neovisno o nalogu koji su joj izričito dali njeni članovi;
  - određivanje stvarnog iznosa odvija se temeljem pregovora između organizacije za kolektivno ostvarivanje prava i predstavnika korisnika, na temelju zakona, pregovora u kojima stoga na izravan način ne sudjeluju nositelji prava;
  - nositelji prava ne primaju novčani iznos koji su korisnici stvarno uplatili, nego primaju od organizacije za kolektivno ostvarivanje prava određeni novčani iznos putem raspodjele temeljem kriterija proporcionalnosti i poslije odbitka provizije.
- 18 U tim okolnostima, postavlja se problem postoji li pravni odnos u kojem se odvijaju uzajamne činidbe između nositelja prava i određenog korisnika te novčani iznosi koje nositelji u konačnici primaju od organizacije za kolektivno ostvarivanje prava predstavljaju stvarnu naknadu za određenu uslugu.
- 19 U slučaju da se uzme da postoji takav pravni odnos, traži se utvrđenje može li se u predmetnom slučaju raditi o prijenosu nematerijalne imovine, uzevši u obzir i odredbe članka 56. stavka 1. točke (a) Direktive 2006/112, koji uključuje „prijenos i ustupanje autorskog prava” u okvir isporuke usluga.
- 20 **Drugo pitanje** je usko povezano s prvim pitanjem i postoji samo u slučaju pozitivnog odgovora na posljednje.
- 21 U biti, sud koji je uputio zahtjev traži pojašnjenje djeluju li organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, kada primaju naknade od organizatora događanja za pravo na javno izvođenje glazbenih djela, kao porezni obveznici u smislu članka 28. Direktive 2006/112.
- 22 Pitanje je relevantno u predmetnom slučaju jer je potrebno utvrditi duguje li tuženik, u slučaju da su zahtjevi tužitelja osnovani, i PDV izračunat prema iznosu koji mu je naložen za plaćanje. Drugim riječima, traži se utvrđenje sudjeluje li organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, u predmetnom slučaju, u isporuci usluga, zbog čega se smatra da je, u svrhu PDV-a, sama primila i sama pružila navedenu uslugu.
- 23 Sumnja u pogledu tumačenja koja je prouzrokovalo to pitanje proizlazi iz načina na koji je tužitelj u predmetnom slučaju, u svojstvu organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, stvarno uključen u pravni odnos koji pretpostavlja uzajamne činidbe između nositelja prava i određenog korisnika.

- 24 Kako proizlazi iz sudske prakse Suda u tumačenju članka 28. Direktive 2006/112, ta odredba stvara pravnu fikciju dviju identičnih isporuka usluga pruženih uzastopno. U skladu s tom fikcijom, smatra se da je porezni obveznik koji sudjeluje u pružanju usluga (primatelj), u prvoj fazi, primio predmetne usluge od osobe za čiji račun djeluje (izvršitelj), prije pružanja, u drugoj fazi, tih usluga klijentu osobno. Iz toga proizlazi da, što se tiče pravnog odnosa između izvršitelja i primatelja, njihova uloga isporučitelja usluga, odnosno platitelja je umjetno obrnuta u svrhu PDV-a.
- 25 Međutim, u predmetnom slučaju nije jasno, prema sudu koji je uputio zahtjev, može li se smatrati da postoje dvije identične isporuke usluga, pružene uzastopno, osobito zato što, u situaciji obveznog kolektivnog ostvarivanja prava, organizacija za kolektivno ostvarivanje prava predstavlja i nositelje prava koji joj nisu povjerali nalog. S druge strane, kvalifikacija organizacije za kolektivno ostvarivanje prava kao pukog primatelja, u ulozi određenoj člankom 28. Direktive, diskutabilna je uzevši u obzir zakonske obveze propisane za kolektivno ostvarivanje prava.
- 26 Jednom kada se pojasni status organizacija za kolektivno ostvarivanje prava u skladu s člankom 28. Direktive 2006/112 i, eventualno, obvezom izdavanja računa koji uključuju PDV organizatorima događanja, treba također pojasniti, prema sudu koji je uputio zahtjev, moraju li ti organizatori, kada se autorima i drugim nositeljima autorskih prava na glazbena djela dodjeljuju naknade, organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava također izdati račun koji uključuje PDV?